

WOLF

1946

№4

КІЇВ

The Wolf Cub's
ukrainian monthly.

Журнал для українських
пластових новачків -
Абсбурс.

РАНОК

Д. ТУРЧИН

ДЗВЕНИТЬ ПІСНЯМИ РАНОК,
КУПАЄТЬСЯ В РОСІ,
А СОНЦЕ ІЗ-ЗА ХМАРОК
ДИВУЄТЬСЯ КРАСІ.

В САДКАХ ПТАШКИ ЩЕБЕЧУТЬ,
ЗУСТРІВШИ ЧАРИ ДНЯ,
А ПРОМІНЬ З ТРАВ ШОВКОВИХ
ВЖЕ РОСИ ПРОГАНЯ.

НА ПОЛІ ЗНЯВСЯ ВІТЕР -
В ТРАВІ ЗАШЕПОТІВ
І ШВИДКО ГЕТЬ ЗА ОБРІЙ
В ПРОСТОРИ ПРОЛЕТІВ.

ГАЛЯ в лісі.

сценка

Галлявіна в лісі. Навколо куші й дерева. Під кущами ростуть квіти /частина з них - відповідно одягнені діти/, серед квітів їжак /хлопець/. На задньому плані старий пенюк. Дівчинка Галля рве квіти і співає.

ГАЛЯ: Я дівчинка маленька,
 Та знаю, що і як:
 /Показує на квітки/
 Ці сині - це дзвіночки,
 А це - червоний мак.
 У лісі назбираю
 Багато квітів я,
 А вдома мама скаже:
 " Розумнице моя..."

/Підходить до їжака/
 Що це за звіря повзуче?
 Звідки приповзло у ліс?
 Сіре-сіре та колюче,
 Чорні очі, чорний ніс.

Простягає руку до їжака, а він відсовується й ердито бурчить:

ЇЖАК: Не чіпай мене не руд,
Геть подалі звідси!
Як це ти тут опинилась
У густому лісі?
Хто тобі у нас дозволи
Квіточки зривати
І травичку зелененьку
Ніжками топтати?

ГАЛЯ: Ти чого такий сердитий?
Бач, як став кричати!
Може думаєш, що легко
Галю налякати?

Нарвавши в руки жмутів трави, сміливо хапає Їжака
обіруч Віл виривається й тікає в куці.

КВІТИ: Утік старий, утік старий,
Не буде більш бурчати.
Тепер почнем без нього ми
Співати й танцювати...

Беруться за руки й кружляють, співаючи:

Ой, на горі мак,
Під горою так.
Мак, мак, маківочка,
Червонам голівочка!
Станемо уряд,
Як зелений сад...

Поки квіти співають і танцюють, з-за пенька висо-
вуються великі сирі вуха, а потім вусата мордочка зай-
ця.

ЗАЄЦЬ: /дивиться на Галю, що стежить за кві-
тами/:

Що за дивна гостя
В гаї наш завітала -
Назбирала квітів,
Їжака прогнала...

ГАЛЯ: /побачивши зайця/ злякано:

Що це за звірюка?
Здоровенні вуса!..

Я його боюся -
Може він укусить?
Де мені сховатись,
Що мені робити?
Може за дерева,
Може серед квітів?

/Злякано озирається на всі боки/.

КВІТИ: Галя, Галя, Галя,
Йди до нас, ховайся...

Засць ворухиться. Галя кидається з криком у гушавину квітів. Засць, теж переляканий, і собі пострибав геть. Якийсь час на сцені тихо. Потім Галя несміливо визирає з квітів.

Побачивши, що засць утік, вона виходить і починає збирати квіти, що була розгубила, ховаючись.

КВІТИ /оточують Галя, взявшись за руки/:

Ой, який поганий
Засць в нашім гаї -
Налякав маленьку
Синьооку Галя.

Квіти танцюють довкола дівчинки, а вона, сівши на траву, плете вінок. Через деякий час Галя засинає. Квіти розходяться, потроху темніє. Вечір. З лісу виходять кілька потерчат і граються на галявині.

ПОТЕРЧАТА /співають/:

Хоч у нас немає
Тата, ані мами,
Хоч в густому лісі
Живемо не сами -

*****

Потерча - немовля, що змерле нехрещене.

Ми не боїмося
Навіть вовка злого.

/Помітили Галю, підходять до неї/

Що воно? Тут досі
Не було такого.

ПЕРШЕ ПОТЕРЧА:

Це людська дитина,
Я їх добре знаю.
Бач, яка хоробра, —
Спить у наших гаї.

ІНШІ ПОТЕРЧАТА:

Ну ж, гукнімо разом
І її злякаєм!..

ПЕРШЕ ПОТЕРЧА:

Ні, ні, ні, не треба!
Краще заспіваєм...

ПОТЕРЧАТА /співають, сівши навколо дівчинки/:

Ой, ходить сон коло вікон,
А дрімота коло плота...

Галя ворухиться. Потерчата
беззгучно зникають.

ГАЛЯ /протирає кулачками
очі, озирається/:

Чимені приснилось —
Наче щось сиділо...

Час уже додому -
Бач, як потемніло.
Та куди піду я?
Стежки тут немає...
Деле, заблудилась
Я у цьому гаї!..

/Ходить по галявині, шукає стежку/

Що мені робити,
Як дійти додому?
Я сама боюся
В лісі у густому...

/ плаче /

Мамо, мамо, де ти ?
Я боюся, мамо...

/Черстає плакати, прислухається /

Щось простує лісом
Та до мене прямо...

Ховається, через деякий час на галявину виходить мама.

МАМА: Де моя Галюся,
Де моя маленька?
Чом не відгукнеться,
Як гукає ненька.
Галю, Галю, де ти?
Доюю, озонися!..

ГАЛЯ /вискакує з своєї криївки/:

Ось я, ось я, мамо...
Заблудила в лісі

У страшнім і темнім,
І боялась дуже.
Та тепер нічого,
Вже пройшло, байдуже...
Мамо, глянь: о, скільки
Я нарвала квітів!..

/Пригортається до мами/

Ти не будеш, мабуть,
Вже мене любити -
Я ж бо, не спитавшись,
В ліс пішла гуляти...

МАМА: О, моя ти, доню!..

/Бере її на руки й цідує/

Підемо до хати, -
Їстоньки вже хочеш,
Будеш моню пити.
Ще б пак, дітко! Скільки
В лісі проходить!..

/Виходить, несучи Галю на руках/.

К і н е ц ь .

Юрій Б-а л к о .

ЖУК - ЖУЧИЛО
байка

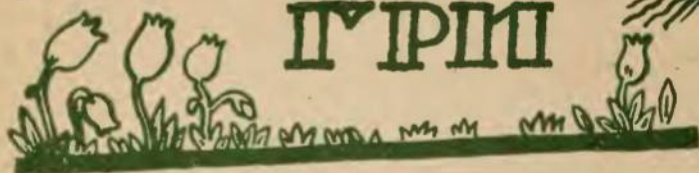
ЧОРНАСТИЙ ЖУК-ЖУЧИЛО,
ТУШЕНЬКЕ ЧОРНЕ РИЛО,
ЗЛІНИВ ІЗ ГЛИНИ ВІЗ,
НА ВОЗА ПЕРШИЙ ЗЛІЗ:
"ПРОВІДАЄМ НА СВЯТА
ЖУЧИХУ Й ЖУЧЕНЯТА."

МАХАЄ БАТІЖКОМ:
Я БУДУ ВІЗНИКОМ".
І КОНИКИ ВИРЯГЛИСЯ,
ЗВОЗИТИ УЗЯЛИСЯ.
НА ВОЗИЧОК МАЛИЙ
УСІВСЬ ЖУЧИННИЙ РІЙ.

ТА КОНИКИ СТИБНУЛИ,
КРУТЕНЬКО ПОВЕРНУЛИ.
РОЗСИГАВСЯ ВІЗОК,
СКОТИВСЯ ВІЗНИЧОК.
ПОПАДАЛИ ЖУКИ
НА СПИНИ, НА БОКИ.
ОГОЖ ДАРМА ЖУЧИЛО
ЛІНИВ ВІЗОК ІЗ ГЛИНИ.

ДИТЯЧІ ВЕСНЯНКОВІ ІГРИ

На Україні поширені дитячі веснянкові гри: "Перепілка", "Мак", "Дрібушечки", "Галка", "Щітка", "А ми просто сіяли, сіяли" та ін.

"ДРІБУШЕЧКИ" – коротка, але жвава й весела гра. Двоє дітей беруться міцно за руки. Нogi їхні повинні бути прямісті. Руки, скільки можна, витягнені наперед. Діти швидко крутяться і ритмічно вигукують:

Дрібу, дрібу, дрібушечки,
Наївнись петрушечки.
Наїлися лободи,
Гилля, гилля до води.

З цими словами одно пускає руки – і друге падає, відкочуючись далеко по м'якому, зеленому "килимі" трав.

О. СТЕПОВИЙ.

Дарашній дріб і яструб.

/ г р а /

У чотирьох місцях подвір'я чи майдану /а якщо в кімнаті, то в чотирьох кутках/ стоять громадки дітей, які удають із себе :1/к у р и, 2/к а ч к и, 3/г у с и та 4/ і н-

д и к и.

У саді за деревом ховається хлопчик, що удає яструба.

МАРУСЯ виходить на середину, удає, що сипе зерно, і кличе:

Ціп, ціп, ціп, куроньки,
Зерна вам приношу!
Зерна вам приношу,
Снідати вас прошу!

КУРИ вибігають і, ніби дзьобачучи, співають:

Ой, Марійка наша мила,
Всіх нас обділила,
2 рази Так раненько нині встала
Зерна нам придбала.

МАРУСЯ говорить:

Тась-тась-тась, качатка,
Мої небожатка!
Зерна вам приношу,
Снідати вас прошу!

КУРИ й КАЧКИ /як вище/ співають разом:

Ой, Марійка наша мила,
Всіх нас обділила.
2 рази Так раненько нині встала,
Зерна нам придбала.

МАРУСЯ / як вище/:

Гусь-гусь-гусенята,
Червоні пальцята!
Зерна вам приношу,
На снідання прошу!

КУРИ, КАЧКИ й ГУСИ / як вище/:

Ой, Марїйка наша мила,
Всіх нас обділила,
Так раненько нині встала, 2 рази.
Зерна нам придбала.

МАРУСЯ / як вище/:

Гуль-гуль-гуль, індички,
Червоні язички!
Зерна вам приношу,
На снідання прошу!

КУРИ, КАЧКИ, ГУСИ й ІНДИКИ:

Ой, Маруся наша мила,
Всіх нас обділила,
Так раненько нині встала, 2 рази.
Зерна нам придбала.

МАРУСЯ з великим страхом кричить:

Любі, любі! Боже криї!
Надлітає яструб злиї!

ЯСТРУБ у ту хвилину вибігає і кидається на дріб. Кого зловить, той далі удає яструба - і так забава продовжується.

/"ДРІБ" може співати на арію пісні "Як була я ще маленька"/

Синиця

к а з к а

Синиченька мала
В однім садку жила.
Співала: "цілі-цілі
Гуляйте, діти милі!"
Дівчата залюбки
Збирали квітоньки;
Зробили з оксамиту
Хатину, мохом криту,
Дістали рушники,
Уставили шибки,
Гарненько побілили
І пухом застелили.

Зліпили димарець,
Поставили стілець,
Покликали синицю
В новісіньку світлицю:
"Синиченько, живи,
Комариків лови!"
Синиця стала жити
В хатині, шовком шитій.
Жилось привітно їй
У каточці малій.

Вона в ній ночувала,
А вдень в садку співала.

Ганяла стрибалюх,
Комариків та мух.
Та сіла раз, німроку,
На яблуню високу
Й заснула на сучку
В привітнім холодку.
Де взявся-щасть з осики!..
Рудий, презлий шуліка.
Повз яблуню шугнув
І голову пригнув,
Униз втупляє очі,
Пташину з"їсти хоче.

Крізь хаці пишних віт
Він кулею летить,
Розводить кігті хижі
На дух живої їжі.
Та діти крик зняли
І палиці взяли,
Жбурнули в хижу птицю,

Рятуючи синицю.
І влучили у бік.
Шуліка знявся і втік.
Поранена синиця
Упала на травицю.

Їй гоїли крило,
Аж поки зажило.
А потім заспівала
Ї шулік не забувала.
Любили всі в садку
Синиченьку прудку.
Коли ж у хуртовину
Засипав сніг хатину,
Синиченька мала
Під стріхою жила.
А як зоміхнулось сонце
До діток у віконце,

З садочку знову спів
Вадьоро задзвенів:
"Виходьте, ділі-цілі,
На сонце, діти милі,
Вітати двіт-весну,

Що встала вже від сну."
І діти вийшли з хати
З весною всіх вітати:
" В ясний і теплий час
Весна чекає нас.
Ходімо дружно, діти,
Назустріч сонцю й квітам!

Н. ЩЕРБИНА.

НОВАШЬКІ УСМІШКИ

ПЕТРУСЬ І ГОДИННИК

Довго йшов Петрусь у місті,
Вивіски читав речисті:
Лимар, пекар, чоботар,
А ось тут годинникар.

Скільки тих годинників,
Скільки тих хвилиників!
Всі стрілками, як один,
Кажуть: скоро 5 годин.

Скільки тих годинників,
Скільки тих хвилиників!
Показать вони б змогли
Всі години на землі.

Задививсь на циферблати
І плескати, і горбаті,
Аж забув, що в 5 годин
Мусив бути вдома він.

Але вдома він сказав:
— Я ж годинника не мав!

Леонід Полтава.

ГОДИННИКАР

"ДОБРІ ДІЛА"

Тато з праці повернувся,
У дітей питає:

— Які нині кожне з вас
Добрі діла має?

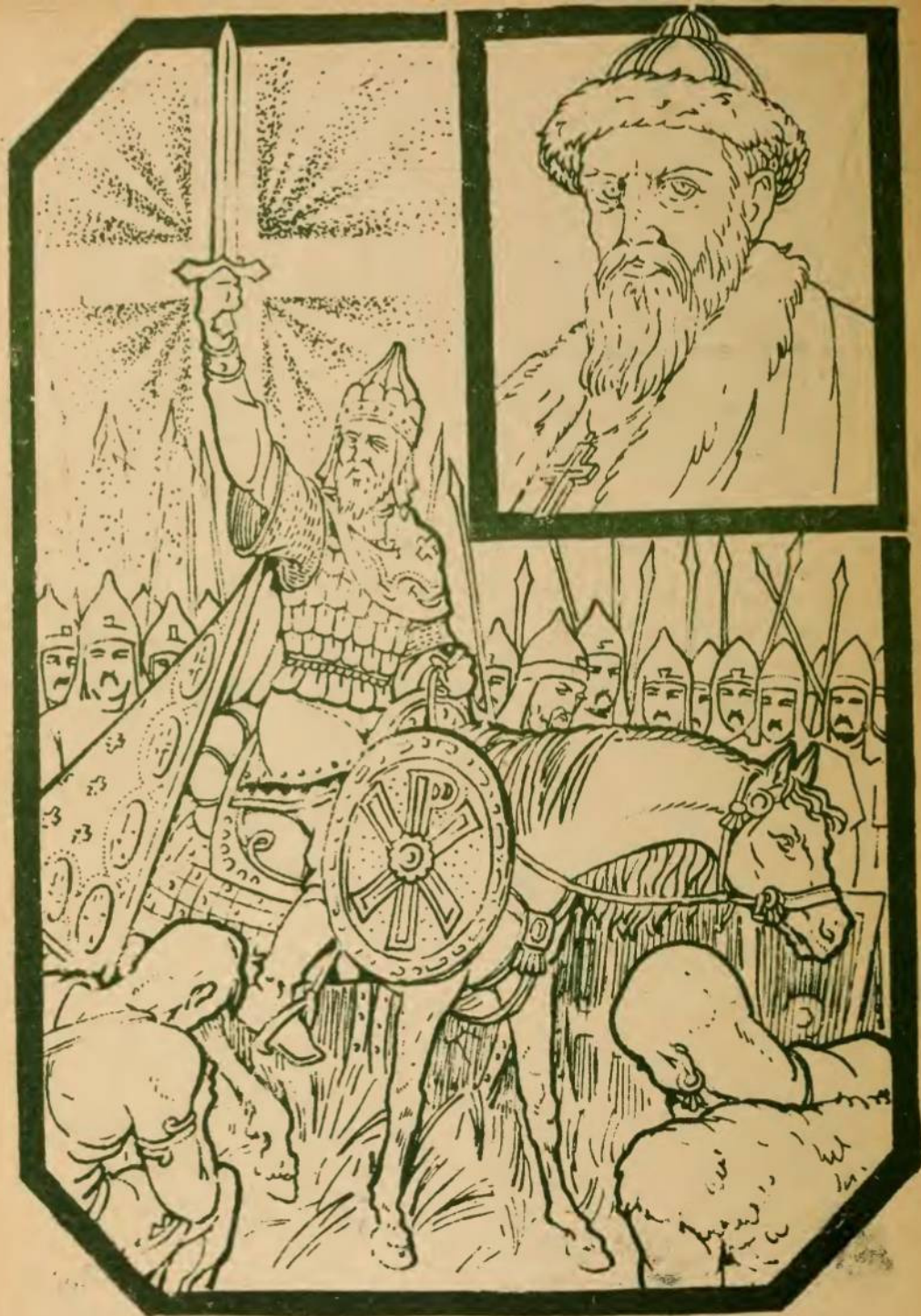
— Я помила тарілки!

— А я повитирала!

— Я — скромно каже Галля-
Черепки збрала.

В.С.

Володимир Мономах

Володимир М о н о м а х князував з 22 квітня 1113 року і майже до середини 1125 року. Він завжди прагнув об'єднати всіх українських князів проти спільного ворога-половців, які розорили Україну

В 1103 році Мономах умовив князя Святополка спільно йти походом проти половців. До Мономаха й Святополка прилучилися ще деякі князі. Над річкою Самарою половецьке військо було розгромлене; вдруге їх розбили під Лубнями. Над Донцем також знищено багато половецьких кочовищ. У березні 1111 року Мономахове військо розбило головні сили половців, яких було, як каже літописець, мов "великі ліси й тьма темінна".

Літописець твердить, що Мономах "знищив половців, загнав князя О т р о к а в край обезів /Грузія/ за залізні ворота /Кавказ/..." */

21 квітня 1113 року князі українських земель запросили Володимира Мономаха на київський престол і з того часу він князував у Києві.

Володимир Мономах був розсудливий, спокійний, далекоглядний, був справжнім господарем українських земель. Він дбав про добробут людности, виступав проти кривди. В "Поученні дітям", яке написав князь Мономах, сказано: "напійте й нагодуйте вбогого", "Старих шануйте, як батьків, молодих - як братів", щоб на війні були пильні та обережні,

*****

*/Отрок - половецький хан - начальник.

щоб поважали один одного, і щоб у родині була згода.

Помер Володимир М о н о м а х 19 травня 1125 року на 73-му році життя.

Н.

М О Н О М А Х

=====

Був це князь, що вміло й довго
Відвертав лиху годину,
Відвертав криваві спори,
Єднав княжу всю родину.
Як його великий прадід,
Мав ім'я Володимира.

Всі князі, з'єднавши сили,
Половецькі брди били,
Щоб половці України^{1/}
Розоряти не посміли.

Утікав Отрок у гори,
А Сірчан^{2/} за Дон широкий -
Це така тобі відплата,
Половчине косоокий!

Славний княже Мономаху,
Всеволода мудрий сину,
Добрий з тебе був хазяїн,
Перший на всю У к р а ї н у.

В. Переяславець.

*****

1/ Половці - народ, що здавна кочував побіля українських поселень.

2/ Отрок і Сірчан - половецькі хани-начальники.

Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний -це один з найвидатніших козацьких проводирів і політиків. Родом він був з Черемисини. Освіту здобув у Острозькій Академії.

Тоді, як гетьманував Сагайдачний, Україна тимчасово перебувала під владою Польщі. Поляки хотіли приборкати й козацтво, та козаки відстояли свої права.

За часів Сагайдачного козаки ходили війною на турецькі землі Чорним Морем. В 1614 р. вони знищили Синоп. На другий рік на човнах напали на околиці султанської столиці Константинополя, попалили кораблі і знищили передмістя. Також спалили кораблі в турецькій фортеці Очаків.

на-весні 1616 р. Сагайдачний розгромив турків при Дніпровому гирлі, здобув Кафу /теперішня Феодосія/ в Криму, визволивши з неволі багато українських бранців. Восени тогож року, козаки здобули турецьке місто Трапезунт, потім пішли на Босфор,

розгромили там сильну турецьку флоту, потопили та понищили безліч турецьких галер /кораблів/.

У 1618 р. Сагайдачний, зібравши 20.000 козаків, пішов на Московщину, здобув Путивль і сусідні міста.

Остання перемога Сагайдачного була під Хотином на Іоділі. Турецький султан вирішив приборкати козаків. Наприкінці серпня 1621 року під Хотин підступило 150.000 турецького добірного війська. Але козаки і там завдали їм великих втрат. Турки пішли на перемир'я й покинули Україну.

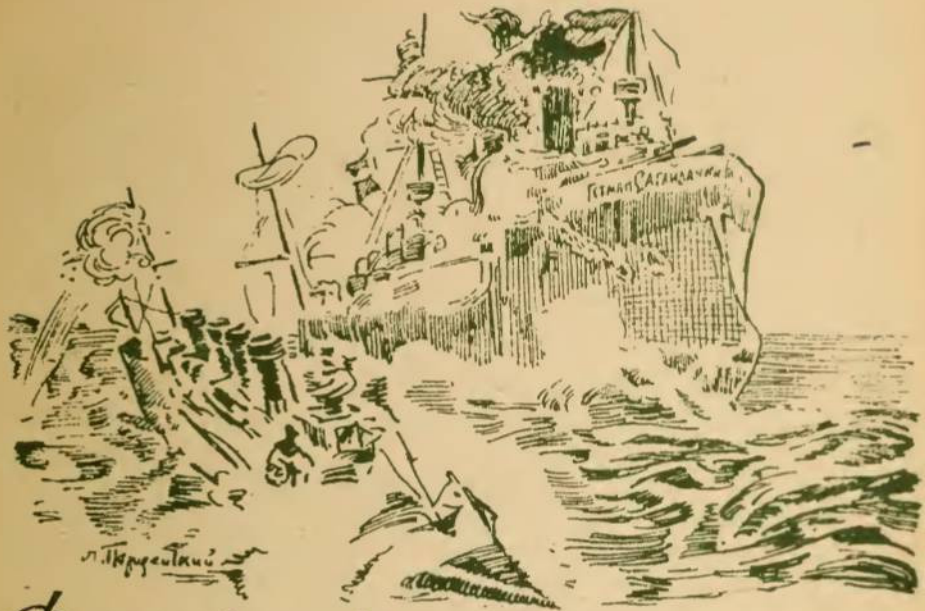
Ранений під Хотином у руку, Сагайдачний вернувся до Києва, хорував там і помер 10 квітня 1622 року.

Гетьман Сагайдачний - це державний діяч великого духу й розуму, "добрий знавець військового мистецтва й розумний дипломат", як про нього каже історик О.Сфименко. Його гаслом було: боротися за право "віри й нації української". Він був видатним політиком, що домогся скріплення української церкви, зберіг Січ і козацтво, відстояв козацькі вольності, й тим самим і ідею українства.

Український народ шанує його, як видатного воюка й політичного діяча, тому й співає про нього пісні.

П.Ч.

„Флотті підняти Український Прапор!“

Запорозькі козаки мали свою флоту. Це були великі човни – "чайки". На них козаки не раз напали на татар і турків, не раз перепливали Чорне море й дошкуляли туркам. Найбільшого розвитку ці походи досягли в 1618 році за часів гетьмана Сагайдачного.

Ново морську флоту почав організувати гетьман Мазепа. Саме тоді відновились морські походи. В 1696 році кошовий Яків Мороз з 1740 запорожцями на 40 великих кораблях погромив турків у Дніпровому гирлі.

За зиму 1696–1697 року побудовано нову українську флоту. Збудували 70 великих морських кораблів і 600 човнів. Навесні 1697 р. цю флоту було спущено на Дніпро.

З відродженням Української Держави, з 1917 р. уряд України подбав про українську флоту на Чорному морі.

Абрек

Вже смеркало, коли до хати ввійшов батько і, щось тримаючи в полі чумарки, сказав до сина:

— Васю, а якого я тобі звіря приніс? — і випустив на долівку ніби сіреньке щеня. Але, побачивши, що по обличчю хлопця пробігла тінь розчарування, він додав:

— Та це ж вовчення!..

— Вовченя? — зраділо перепитав хлопчик.

Звірятко тим часом, підібравши під себе пухнастого хвостика, метнулось під ліжко. А Василько, сівши коло ліжка, стежив за кожним рухом чудного звіряти.

— Я зроблю з нього рунного вовка... — думав Василько. І справді, вовчення швидко звикало, особливо до Василька, який завжди доглядав його.

Хлопець влаштував вовченя у жліві. Він узяв діжку, намістив соломи й поклав туди вовченя. Він назвав його Абреком, тобто розбійником.

Першими підняли український прапор на Чорному морі в 1917 році: міноносець "Заздрій" та великий військовий корабель "Воля".

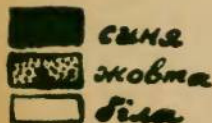
29 квітня 1918 року в гарний погожий день майже вся флотоморська фльота зібралася в Севастополі. Там були величні й горді лінійні кораблі, міноносці, торпедоносці, підводні човни та ін. О 4 години по полудні з корабля "Юрій Побідоносець", де урядовав головний адмірал фльоти, заливав наказ:

"ФЛОТІ ПІДНЯТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР!"

Поспадали вниз червоні прапори, вгору дружно підмалися і весело замаяли на щоглах українські ковто-сині прапори. Весело забилися серця свідомих українців, свідків цієї важливої історичної події. Заграли сурми. Це Україна встала з своїм рідним морем. Море втішалося, побачивши рідні прапори, яких не бачило вже від козацьких часів.

Всіх військових кораблів мала Україна в 1918 р. келе ста. Між ними 12 велетенських панцерників, 27 міноносців, 17 підводних човнів та ін. Деякі з них зразу ж перемінля свої назви на українські. Були, наприклад, "Запорожець", "Воля", "Гетьман Богдан Хмельницький", "Гетьман Іван Мазепа", "Заздрій", "Кубанець", "Гайдамака", "Соборна Україна", "Дніпро" та ін.

Н.Щ.

Незабаром про Абрека знало все село. Багато дівчоти приходило подивитись на вовчєня, хоч оком глянути. Василько, прийшовши з школи, відразу біг до Абрека. Вовчєня ставало на задні лани й намагалося вилізти з діжки назустріч Василькові. А хлопець виїмав його звідти, бігав з ним по двору, дратував його, перекидався, качався разом з ним по траві. Дворові собаки Найда і Рябко теж не ворогували з вовчєням і ставились до нього, як до щеняти.

Згодом Василько прив'язував Абрека на ланцюжок до паркану, щоб де не забіг.

За пів року Абрек уже зробився великим і міцним. Коли до нього приходив Василько, він намагався вчепитись передніми лапами йому на груди і лизнути в губи, обнюхати кишені, чи не приніс чого їсти. Проте, хвостом вовк майже ніколи не махав, як це роблять собаки. Іноді, побачивши в садку чужого собаку, Василько відпускав вовка і разом з Найдою та рябком пускався навздогін.

Далі Василько став помічати, що собаки починали ніби боятися вовка. Трохи згодом вовк уже откїрив зуби на свиней і собак.

Ставши дорослим вовком, Абрек мабуть відчув самотність і потяг до свого вовчого життя. Часто серед ночі, коли на селі було тихо, раптом розлягалось тужливе, затяжне вовче виття. Тоді навколїшні собаки починали гавкотняву, зчиняли гвалт і не замовкали до ранку, чуючи близьку присутність свого ворога.

- Треба буде вовка вбити, - сказав якомсь увечері батько, - а то це якого лиха накоїть.

Сусіди теж підказували таку думку.

Але одного ранку Василько стривожено вбіг у хату і крикнув:

- Тату, вовка немає, втік!

Справді, мов передчуваючи небезпеку, уночі одірвався і втік з клаптем ланцюга. З тиждєнь хлопець тяжко сумував і нудьгував за Абреком.

У влітку їхні візці паслись у великій старі

за п'ятнадцять кілометрів від села. Василькові доводилось їздити туди по молоко або й разом з хлопцями пасти овець та скотину. На ніч вони заганяли овець у загін, а самі ночували в курені.

Час швидко минав.

Було вже під осінь, коли Василько, їдучи верхи, вертався з пасовиська додому. Потроху смеркало. Він переїхав місток і, прив'язавши коня, збіг до потічка напиться води. Та невстиг набрати її в пригорлду, як кінь раптом захропів і затанцював на місці. Хлопець кинувся до нього, але кінь, перервавши вуздечку, шосили подався в бік села. Василько почав був кликати коня, але раптом у-мить оторопів: до нього з-за кушів вибіг вовк. Зупинившись на хвилинку, він став наближатись до хлопця. Василько весь затремтів з переляку, але не розгубивсь і вихопив з-за халляви свого кашоварського ножа. У ту ж мить він помітив на шиї у вовка знайомий нашійник і клопоть ланцюга.

-Абрек! - крикнув, зрадівши, Василько. Вовк видно перший пізнав приятеля і сміливіш підбіг до нього. Тернувшись по-давньому об його ноги, він почав обнюхувати кишені. "Невно голодний" - подумав Василько

і дав йому шматок коржа, що теліпався в кишені.

За кілька хвилин хлопець уже виходив з лісу, а поруч нього біг Абрек. Василько гладив його по спині, а він на знак дружби лагідно тулився до ніг, забігаючи то з одного, то з другого боку.

Та коли в долині блиснули вогники сільських хат і почулось гавкання собак, заворушив вухами й далі не пішов.

Тоді хлопець узяв за клапоть нашийника і спробував повести. Після кількох кроків вовк знову став. Василько знав, що вдома Абрека чекає смерть, і йому стало невимовно шкода вовка. У хлопцеві ворухнулася стара приязнь до тварини, яку він так любив і беріг.

Василько обійняв за шию вовка, притулився щоким до його теплої морди і мало не заплакав. Потім хотів уже йти, але вернувся, відчепив від нашийника ланцюг, ще раз обійняв слухняну тварину і пішов геть, раз-у-раз оглядаючись на вовка, що зникав у сутінках.

Вовк стояв, дивлячись хлопцеві вслід. І коли вже Василько дійшов до перших хат, позаду почулося сумне пронизливе виття, в якому Василько відчув тяжку тугу й самотність, такі знайомі йому саме тепер.

Д. Турчин.

Славетний український музика.

Краса української народної пісні відома цілому світові. Видатні музиканти й співаки записували народні пісні, поклали їх на музику й рознесли по всіх кутках культурного світу.

Найперші і найбільше зробив для цього наш славетний музикант Микола Лисенко, що народився на Полтавщині більш, як сто років тому /26.квітня 1842 року/.

Дитячі роки він жив у селах Галицькому та Жовнині, Золотоноського й Кременчуцького повітів. Тоді там ще в усій своїй недоторканій красі зберігалися народні звичаї й народні пісні.

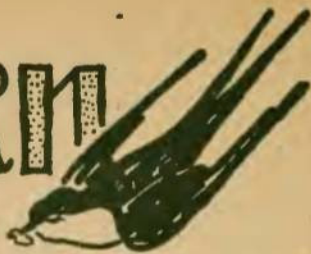
Навчання в школі, потім у Київському Університеті та в Музичній Консерваторії в Ляйпцігу /Німеччина/ відірвали молодого Лисенка від Батьківщини, яку він зміг одвідати лише за рік до своєї смерті.

Славетний музикант Микола Лисенко видав сім збірників українських народних пісень та п'ять збірників обрядових пісень, які сам записав з уст народу. Лисенко поклав на музику багато Шевченкових творів, написав кілька українських опер: "Різдвяна Ніч", "Утєплена", "Тарас Бульба", "Чорноморці", "Наталка Полтавка", "Енеїда", кілька дитячих опер: "Коза-Дерева", "Зима й весна" та ін.

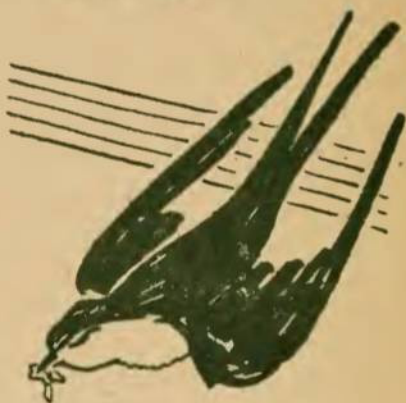
Він був не тільки композитором, а й прекрасним виконавцем музичних творів, організатором хорів і засновником першої музичної школи - Української Консерваторії.

Микола Лисенко помер у Києві в 1912 році. Його ховали за старовинним українським звичаєм. Вісім хорів поспішно співали під час жалобного походу, а потім злилися в один хор з тисячі голосів і в скорбних піснях виливали тугу цілої України за своїм геніяльним сином.

Ластівки

Пташки милі, легкокрилі,
Що червоні в них грудинки,
В нас під дахом поліпили
Чарівні свої хатинки.

Скільки вклали часу й сили,
Поки з яру та з долини
На хатинки наносили
І піску, і мулу, й глини.

Та й тепер не відпочинуть
Працьовиті мама й татко:
То полинуть, то прилинуть -
Годувать ластовенятко.

О, щобечуть скільки сили
Невгамовні пташки Божі:
"Сонце ясне! Світе білий!
Та які ж ви прехороші!

Ол. Варавва.

МАК

/ веснянкова гра /

Діти беруться за руки і утворюють коло. В середині стає хлопчик, наприклад, Іванко. Він має відповідати на всі питання, але це потім, а спочатку він мовчить, а весь хор, рухаючись, співає:

Ой, на горі мак,
Під горою так.
Маки, маки, маковички,
Золотії верховички.
Постій ти, Іванку,
Як мак на горі.

А потім його питають:

- Чи сіяли мак?
- Тільки землю зорали, - відпові-

дає Іванко.

Хор знову рухається й співає тієї ж пісні.
Після закінчення пісні знову питають:

- Чи сіяли мак?
- Сіяли.
- А чи зійшов мак?
- Зійшов.
- А чи зацвів мак?
- Зацвів.
- А чи одцвів?
- Одцвів.
- А чи поспів мак?
- Поспів. - Вигукує Іванко остан-

ню відповідь і намагається несподівано вирватися з кола, але йому не вдається; його впіймали й почали "з б и р а т и м а к", тобто щипати, шарпати тощо. Але все це жартуючи. Насправді гра проходить весело і жваво, ніякого бешкетування при цьому не буває.

На Дозвіллі

XX
 ЖОВТОДЗЮБИ.

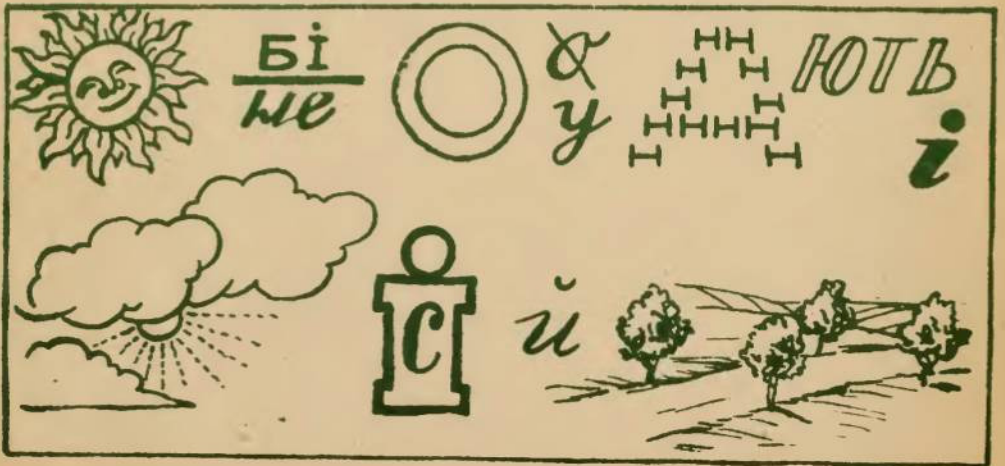
РЕБУС

-ДО СЛІВ ШЕВЧЕНКА.

РЕБУС 2 :

КОЖНИЙ НОВАК ЗНАЄ ЦІ СЛОВА.

ОРДЯТА :

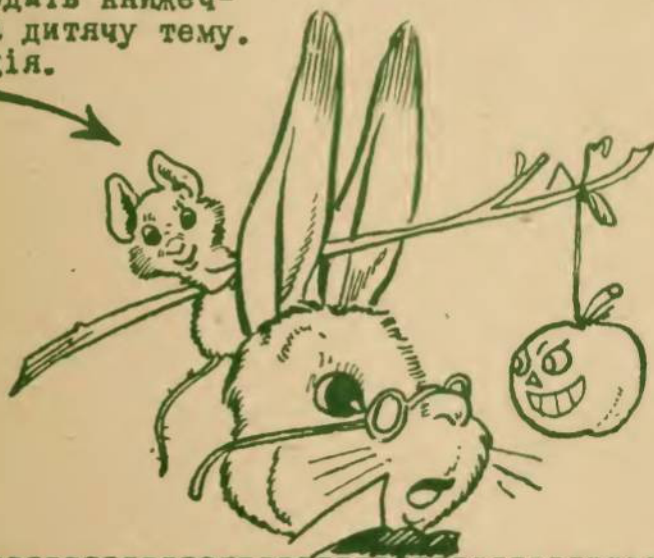
ШАХОВИЙ КОНИК :

Відчитайте слова
Шевченка, зашифро-
вані в квадраті.
Починайте від "Не".

Д	М	А	У	О	Н	НА	Є
НЕ	Ш	Н	Т	Ш	Д	БИ	С
Р	НА	В	Р	НЕ	И	У	А
І	В	ВО	І	Ж	О	НЕ	С
О	А	Е	НЕ	ГО	К	Ш	В
М	Ж	М	И	Л	Я	НЕ	І
Є	Р	Ї	А	О	ПО	Е	ДУ
ВО	Р	В	Я	І	Є	ЛЯ	ЛЯ

НОВАКИ !

Відповідно до цьо-
го малюнку напишіть
оповідання не ко-
ротше за 1 сторінку
формату "Новака".
За найкраще опові-
дання редакція ви-
нагородить книжеч-
кою на дитячу тему.
Редакція.

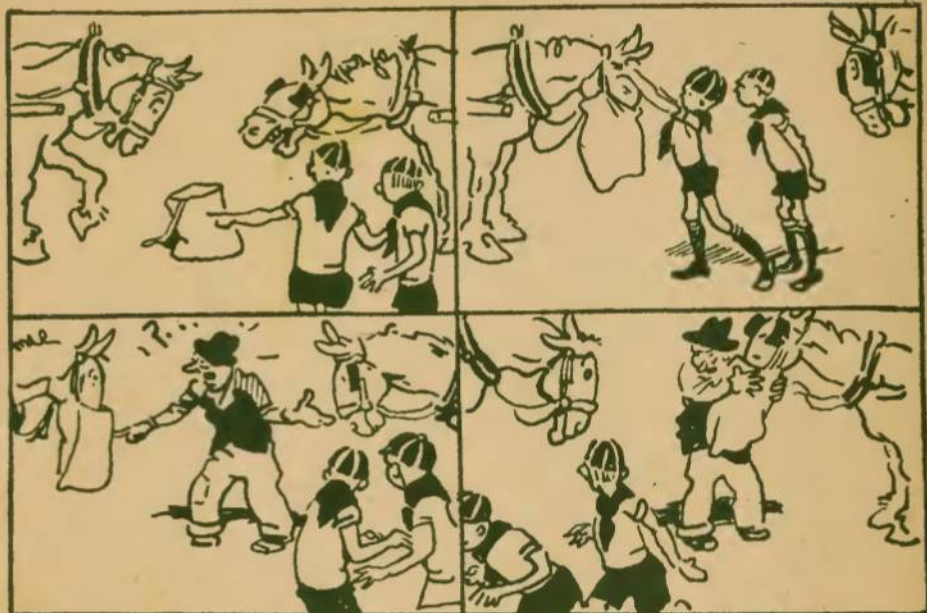

"НАВАК" Ч.4.-квітень 1946. Видає Українське Пластове
Видавництво в Авґсбурзі-Редагує Колегія. Керуючий ре-
дактор Н.ЩЕРБИНА, відповідальний М.Григорієв.

Адреса Редакції : „Sommer Kaserne“ AUGSBURG

Printed with the Permission of UNRRA

ЛЮБАК занимається

НЕПОРОЗУМІННЯ.

Я ж вам казав, що рано встати! ..
дуже весело .....